

Beszámoló

Egy verses kötet tervével pályáztam 2021-ben a Communitas Alkotói Ösztöndíj irodalom kategóriájában. Az elmúlt egy évben a kötetterv hatalmas utat bejárt, sokat alakult, fejlődött. Úgy érzem, hogy a homályos és intuitív ötletek, képek nyelvet találtak maguknak.

Sokat kutattam a nők elleni erőszakot, annak millió ismert és elhallgatott formáját, különösen nagy hangsúlyt fektetve a nőgyógyászati visszaélésekre. Ezenkívül egy másik fontos pont volt az örmény genocídium kutatása, ennek feldolgozása nagy hangsúlyt kap a kötetben.

Több magyar és román kortársammal, és szerkesztővel is egyeztettem, az ösztöndíj segítségével lehetőségem volt többször Budapestre és Bukarestbe utazni, személyesen találkozni olyan alkotókkal, akiknek véleménye és ízlése sokat jelent.

A kötetről

Karistolni annyit tesz, mint karcolni, kaparni. A hold az egyik legősibb időmérési eszközünk, ezenkívül a női princípium örök szimbóluma.

A kötetben a hold ciklusaival alakítok ki párbeszédet, újholdtól teliholdig mesélek egy történetet, a jelen történetét, a nők történetét, a gyógyulás történetét. A kötetben szereplő versek megfeleltethetőek a holdciklusoknak. Hogyan lehet verssel gyógyítani? Hogyan lehet verssel szeretni? Hogyan lehet az igazságtalanságot és a kegyetlenséget leleplezni a verssel? Hogyan lehet beszélni egy elhallgatott genocídiumról? Hogyan lehet beszélni azok helyett, akiknek elvették a hangjukat? Van-e értelme feltenni olyan kérdéseket, amikre nincsenek válaszok? Leginkább ezek a kérdések foglalkoztattak az írás során.

A kötet felépítése

A kötetben négy ciklus szerepel, az első az Újhold ciklus. Az újhold a megújulás, újjászületés időszaka, ilyenkor legerősebb a test megújító és öngyógyító ereje, a legtöbb gyógynövényt újhold idején ültetik, nem véletlenül. A gyógyulás első fázisa a felismerés, ezért is az első

ciklusban olyan versek vannak, amik erővel és indulattal operálnak, versek, amelyek mernek dühösek lenni. Ebben az első ciklusban a nők elleni erőszakkal foglalkozom és annak sokrétűségével. Mert az erőszaknak sok arca van, ott bujkál a sötét és világos utcasarkokon, a családi otthonokban, a munkahelyeken, a kórházak és nőgyógyászati rendelők küszöbén, zárt ajtók mögött, tömegek előtt. Ebben a fejezetben olyan versek kapnak helyet, mint a nempatricia vagy a Tegnapig trófea, egy ideje részletesebben és mélyebben kutatom a nőgyógyászati visszaéléseket, készülöben van egy vers, ahol aszcendens nélküli gyerekek hangján beszélek arról az évszázados jelenségről, hogy a szülészorvosok sokszor az anya tisztességes és részletes tájékoztatása helyett, nők ezreit kényszerítik bele a szülés mesterséges beindítására. A ciklusban íródó szövegekkel nem méltóságot akarok adni verseim szereplőinek, hanem meglévő méltóságukat akarom megmutatni.

A második ciklus a Növőhold. A növőhold a „belélegzés” időszaka, az erőfokozódás. A folyamatok kívülről befelé hatnak, így segítik a dolgok beépülését. Ebben a ciklusban egy, több fejezetből álló, balladai és eposzi elemekből építkező vers kap helyet, ami leginkább az örmény genocídium kegyetlenségéből indul ki, de feltárja a különböző (nemi, társadalmi, szociális stb.) kisebbségek mindennapi harcait, otthontalanságát. Hervay Gizella a Hazulról haza című „öninterjújában” így fogalmaz: Jött aztán haza, aki bele nem rokkant az otthontalanságba”. Ez akár a vers mottója is lehetne. Romániában élő, erdélyi magyar, örmény származású nő vagyok, a saját bőrömön is sokszor érzem azt, hogy az otthontalanságba milyen könnyű belerokkanni. Szeretném, ha ez a vers otthont tudna adni mindenkinek, aki érezte már magát otthontalannak, sorsközösséget tudna vállalni mindenkivel, akit megaláztak már származása, neme, szexualitása miatt, és hangot tudna adni annak, akit megfosztottak a megszólalástól.

A harmadik tervezett ciklus a Telihold. Teliholdkor fokozottan érzékenyek vagyunk, vágyaink, elnyomott érzéseink intenzívvé válnak. Az elhamarkodottság, az impulzivitás időszaka ez. Verseimre, írástechnikámra mindig is jellemző volt a szakralitás kutatása, rendszeresen foglalkozom rituálékkal, tarot kártyákkal, a boszorkányság elemeivel, kulturális örökségével, gyógy módjaival és tudományos megközelítésével. A boszorkányság ebben a ciklusban az ellenállás szimbóluma, kísérlet egy alternatív valóság megteremtésére, a patriarchális rendszer felszámolására. A versek szereplői új utakat keresnek, mert a világ, amiben élni kényszerülnek

kilöki és kitaszítja őket magából. A Telihold ciklus versei között szerepel olyan, ami a menstruációról szól, egy másik versemben pedig a világhírű romániai roma boszorkányokkal foglalkozom, akik a boszorkányság eszközeivel harcolnak a klímakatasztrófa ellen, és rendszeresen tartanak átok-rituálékat elnyomó, diktatorikus politikusok ellen. A ciklus versei a diszkrimináció, szexizmus, rasszizmus ellenhimnuszai, átok és áldásversek.

A negyedik és egyben záróciklus a Fogyóhold. A fogyóhold a "kilégzés" időszaka, az erők belülről kifelé áramlanak, a nagy tisztulások időszaka. Ebben a ciklusban a mítoszteremtéssel, különböző mitológiák újraírásával, újragondolásával foglalkozom, egy hisztériázó Zeuszokkal teli világban az Isten nők erejére és fontosságára hívom fel a figyelmet. Ebben a fejezetben olyan versek szerepelnek, mint például az Oldalbordalét, ami a bibliát és a férfiközpontú keresztény hitrendszert problematizálja, vagy a Poszeidón, ami egy feminin közeledési kísérlet a görög mítoszrendszerhez.

NEM A TIÉD

visszavonulót fújsz a megalázottak miatt
és azokért akik játékból csalnak
nincs benne szabadkozás
nem old meg nagy dolgokat

egyre távolabb kerülsz a folyton fáradóktól
üres mondatokkal ne horzsolják bőrödöt
szükséges távolság ez
nagyon rossz de nem elviselhetetlen

a haldoklást a naivaknak hagyod
te nem lehetsz gyámoltalan
fekete tűz vagy
ha viaszból építik otthonod
beköltözés előtt tönkreteszed

mindjárt kiszárad ez is
szeretnél hinni egy utolsó máriatövis-virágzásban
de itt már nem a tiéd semmi sem
sem a baj sem a remény sem a félelem